

ปีที่ ๑

บทนำ

การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์นั้น นับว่าเป็นการใช้เงินทุนเพื่อหารายได้อันสำคัญที่สุดของธนาคาร เนื่องจากดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมและซื้อลดนั้นเป็นรายได้หลัก คือ ประมาณ ๗๐ - ๘๐% ของรายได้ทั้งหมด นอกจากนี้ การให้สินเชื่อยังเป็นวิธีการกระจายเงินทุนที่ระดมได้จากประชาชนให้กลับไปยังแก่ปัญหาของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นอย่างทั่วถึง ในการนี้ สำนักงานสาขาของธนาคารพาณิชย์ทุกแห่ง มีบทบาทสำคัญในการขายบริการดังกล่าว

แต่เดิมนั้น การบริหารสินเชื่อของธนาคาร มีลักษณะเป็นการรวมอำนาจอยู่ ณ สำนักงานใหญ่ เนื่องจากสำนักงานสาขายังมีจำนวนไม่มากนัก อำนาจอนุมัติผู้จัดการสาขาก็ไม่สูง สำหรับรายที่เกินอำนาจอนุมัติสำนักงานสาขาจะถูกส่งมาให้สำนักงานใหญ่ซึ่งมีหน่วยงานด้านสินเชื่อ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ผู้มีความชำนาญเฉพาะด้านที่จะทำการกลั่นกรองข้อมูลและวิเคราะห์ก่อนที่จะเสนอขออนุมัติ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุมัติขึ้นไปตามลำดับชั้น

ในปัจจุบันนี้ สำนักงานสาขาได้เพิ่มจำนวนมากขึ้น ปัจจัยอื่น เช่น การขยายตัวของธุรกิจการค้าทั่วไป ทั้งในแง่ธุรกิจของลูกค้าและธุรกิจของธนาคารสาขา ภายใต้ภาวะการแข่งขันทางเศรษฐกิจและวิทยาการที่ก้าวหน้า เป็นผลให้การบริหารสินเชื่อสาขาเปลี่ยนรูปไปจากเดิมเป็นไปในรูปของการกระจายอำนาจไปยังสำนักงานสาขา โดยมุ่งให้เกิดความสมบูรณ์ของงานภายในสำนักงานสาขามากขึ้น

ผู้เขียนได้มีโอกาสศึกษาระบบงานตลอดจนการปฏิบัติงานด้านสินเชื่อของสำนักงานสาขาจากหน้าทำงานในหน่วยงานด้านการวิเคราะห์ระบบงาน พบว่า การจัดรูปองค์กรที่เหมาะสมนั้น เป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งประการหนึ่งที่จะช่วยให้การอำนวยความสะดวกในระบบงานใหม่นี้ดำเนินไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ คือ เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานอันยังผลให้การ

อำนวยการบริการกระทำได้รวดเร็วขึ้น สมดังเจตนารมณ์ของผู้บริหารในอันที่จะสร้างความพอใจสูงสุดแก่ลูกค้าด้วยต้นทุนที่ต่ำสุด

วัตถุประสงค์ และ ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อศึกษาระบบงานและขั้นตอนการปฏิบัติงานโดยละเอียดของงานด้านสินเชื่อของสาขาธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ว่าใช้ระบบงานและมีวิธีปฏิบัติกันอย่างไร วิเคราะห์ถึงระบบงานภายหลังที่มีการกระจายอำนาจไปสู่สาขา และจะเน้นหนักในเรื่องของประสิทธิภาพของการจัดรูปองค์กรที่แยกการอำนวยสินเชื่อ ออกจากงานด้านพิธีการสินเชื่อ ต่อระบบงานดังกล่าว โดยเปรียบเทียบกับการปฏิบัติงานในระบบงานเดิมที่รวมการปฏิบัติการด้านอำนวยสินเชื่อและพิธีการสินเชื่อเข้าไว้เป็นหน่วยงานเดียวกัน

ทั้งนี้ จะเป็นการศึกษาเฉพาะสินเชื่อภายในประเทศเท่านั้น

ขั้นตอน และ วิธีการดำเนินการวิจัย

จะเริ่มศึกษาถึงการควบคุมการให้สินเชื่อตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ว่าได้วางข้อจำกัดอะไรไว้บ้าง คำจำกัดความ และลักษณะของสินเชื่อแต่ละประเภท เพื่อเป็นการปูพื้นฐานเบื้องต้น ต่อจากนั้นจะเป็นการศึกษาต่อไปถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านสินเชื่อว่าแต่ละขั้นตอนปฏิบัติกันอย่างไรบ้าง การอำนวยสินเชื่อและพิธีการสินเชื่อคืออะไร เกี่ยวเนื่องกันอย่างไร

ในขั้นสุดท้าย จะเป็นการศึกษาถึงระบบงานสินเชื่อสาขาและการเปลี่ยนแปลงในระบบการอำนวยสินเชื่อของสาขา วิเคราะห์ถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่มีการปฏิบัติการรวมงานอำนวยสินเชื่อและพิธีการสินเชื่อไว้ในหน่วยงานเดียวกัน เปรียบเทียบกับการแยกปฏิบัติการของสำนักงานสาขา ในระบบงานที่มีการกระจายอำนาจในการพิจารณาสินเชื่อ ซึ่งเป็นการพัฒนาสินเชื่อรูปหนึ่งที่เริ่มปรากฏในธุรกิจธนาคารพาณิชย์เมื่อ ๔-๕ ปีมานี้

อนึ่ง การศึกษาเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์นี้ เป็นการศึกษาจากวิธีปฏิบัติงานของสาขาธนาคารพาณิชย์ที่ปรากฏและปฏิบัติอยู่จริง โดยเฉพาะสาขาที่ตั้งอยู่ในย่านธุรกิจ และเนื่องจากทั้งวิธีปฏิบัติงานและรูปขององค์กรด้านสินเชื่อของสาขาแต่ละสาขานั้น มักจะมีลักษณะเฉพาะตัว เป็นไปตาม nature ของลูกค้า ตามความสะดวก หรือความเคยชิน ที่ได้ถือปฏิบัติสืบเนื่องกันมาอย่างใดอย่างหนึ่ง ฉะนั้น ทั้งวิธีปฏิบัติงานทั่วไป และรูปองค์กรซึ่งได้ยกขึ้นเป็นตัวอย่างในการวิเคราะห์นั้น ในรายละเอียดปลีกย่อยที่ไม่เป็นสาระสำคัญแล้วจะเป็นเพียงผลสรุปที่คาดว่าควรจะเป็นไปได้ อย่างมีเหตุผลในทางปฏิบัติ มากกว่าจะเน้นหนักไปในเรื่องทฤษฎีหรือเพียงเพื่อความสะดวกอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามความเห็นของผู้เขียนเท่านั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้ทราบถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านสินเชื่ออย่างละเอียด
๒. ทำให้ทราบถึงลักษณะของระบบงาน ตลอดจนรูปองค์กรด้านสินเชื่อของสำนักงานสาขาธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบัน
๓. ผลการวิเคราะห์ จะช่วยให้มองเห็นประโยชน์ของระบบการกระจายอำนาจในการพิจารณาสินเชื่อ ตลอดจนรูปองค์กรด้านสินเชื่อของสำนักงานสาขา ในรูปลักษณะที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้เกิดประสิทธิภาพตามระบบดังกล่าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย